

Lars Roesens dimissionstale

Taler

Lars Roesen
Rektor på Ringkøbing Gymnasium

Dato

27. juni 2025

Sted

Ringkøbing Gymnasium, Vasevej
24, 6950 Ringkøbing

1 **Bidrag til 'åndelig oprustning' anno 2025: Vi skal værdsætte og forsvare friheden!**

Kære studenter!

5

På gymnasiets vegne ønsker jeg jer hjerteligt til lykke med studentereksamen. I har alle hver især grund til at være glade og tilfredse med et flot resultat – og stolte over, at I klarede den alle 80! Der er ikke én bedste studentereksamen – der er én for jer hver, som er jeres og den bedste for jer afhængigt af evner,
10 indsats, forudsætninger og omstændigheder. Og samlet set har I klaret jer rigtig flot.

Tak til jer studenter og til og jeres forældre for dengang for tre et halvt år siden at have vist os den tillid at vælge STX i Ringkøbing – det håber jeg at I ikke har
15 fortrudt.

Kære studenter! Vi har på gymnasiet gjort, hvad vi kunne, for at give jer alle de bedst mulige rammer og forudsætninger for at tilegne jer almindannelse, viden og kompetencer. Den viden, I har opnået, og de kompetencer, I har tilegnet jer,
20 giver jer de bedst mulige forudsætninger for at gennemføre videregående uddannelser og klare jer godt i jeres fremtidige erhvervskarrierer, og den almindannelse, I også har fået gennem de tre år, har forberedt jer bedst muligt *til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter som borgere i et samfund med frihed og folkestyre*, som der står i gymnasiets formålsparagraf: Med en
25 almen studentereksamen er I således særdeles godt forberedte, både hvad angår studiekompetencer, og hvad angår almindannelse, dvs. generelle livskompetencer, og det er mit klare indtryk, at I samtidig har haft tre gode ungdomsår i trygge rammer, hvor I har kunnet udvikle jer fra børn til voksne, fra elever til studerende: Det er i hvert fald, hvad vi har bestræbt os på at give jer.

Når I om lidt forlader gymnasiet med en almen studentereksamen i bagagen, vil I være forberedt på at træffe jeres egne, frie valg på et kvalificeret grundlag, og I vil være kvalificerede til at udfylde jeres rolle som frie borgere. I og vi er nemlig
35 så heldige, at vi lever i et samfund med frihed og folkestyre, hvor vi har mulighed for selv at træffe valg og bestemme, hvordan vi vil leve vores liv. Sådan er det ikke overalt i verden, så langt fra endda, og derfor bør vi værdsætte denne frihed og gøre brug af den til at tage ansvar for vores egne liv: Det er nemlig sådan, det er, at være borger i et frit samfund: Man er ikke blot en undersåt, der
40 gør, hvad magthaveren beordrer, eller blot en kunde, der gør, hvad han har lyst til: Man har med retten til at tage frie valg også fået pligten til at tage ansvar for sine handlinger og sit liv, for sine medskabninger, for hele samfundet, ja for hele planeten, for med rettigheder følger pligter, og med frihed følger ansvar. Egentlig behøver jeg jo slet ikke minde jer om alt dette, for I er generelt nogle
45 meget ansvarsbevidste og pligtopfyldende unge mennesker, der tager hånd om jer selv og hinanden, om fællesskabet og om andre; men der sker så mange ting i verden i dag, som giver mig anledning til at betone værdien af frihed og vigtigheden af at forsvare den, og derfor er frihed i år temaet for min dimissionstale.

50 I sommeren 480 før Kristi fødsel, dvs. for godt 2500 år siden, kæmpede grækerne mod en overmægtig modstander, Perserriget, og de endte med at vinde. Det kan vi læse om hos den græske historiker Herodot, der er verdens første historiker, og som I kender fra undervisningen i oldtidskundskab. Dét er
55 nemlig en del af den almindelse, som jeg nævnte lige før, og som I har fået hos os. Hvordan kunne det dog lykkes de talmæssigt langt underlegne grækere at slå det mægtige Perserrige, som angreb Grækenland med en hær på en million soldater ifølge Herodot (om end det er et tal, som vi nok ikke helt kan stole på: I ved, historisk kildekritik og alt det der, som I også har lært i gymnasiet)? Jo,
60 grækerne var topmotiverede, for de kæmpede som frie borgere med indflydelse på deres egne liv og egne samfund for deres frihed (på græsk *eleuthería*), og derfor ville de ikke besejres af Perserriget, som var et autokrati, en kommandostat, hvor indbyggerne ikke var frie individer og ansvarlige borgere, men kongens undersåtter og ejendom, som han kunne gøre med, hvad han ville.
65 Det er nok også grunden til, at soldaterne i perserkongens hær ikke var så motiverede, og at det derfor lykkedes grækerne at slå dem. Friheden vandt altså over undertrykkelsen, og det fik afgørende betydning for europæisk historie og kultur, hvis rødder jo suger næring i oldtidens Grækenland. Hvis nogen af jer

70 kan se paralleller til den verdenshistoriske situation i dag, kan det ikke undre mig. Jeg vil dog undlade at trække disse paralleller, men overlade det til jer alle hver især at perspektivere grækernes sejr i Perserkrigene for 2500 år siden til situationen i dag - og til at lade læren af grækernes kamp for frihed inspirere jeres stillingtagen og handlinger i jeres fremtidige liv.

75

Frihed er nemlig *det bedste guld*, som biskop Thomas Simonsson af Strängnäs formulerede det i 1439 efter Kristi fødsel; men den kommer ikke af sig selv: Den skal anerkendes, værdsættes, dyrkes – og forsvares, når den er truet. Det er I med
80 jeres gode personlige egenskaber og stærke karakterer (og her mener jeg ikke det tal, man får efter en eksamen!), med de kompetencer, den viden og den almindannelse, I har fået i gymnasiet, godt forberedte til; men I skal også ville det! Og husk, som den amerikanske politiker Benjamin Franklin, der var en af USA's grundlæggere, de såkaldte *Founding Fathers*, formulerede det i det 18.
85 årh:

Den, som er villig til at afgive frihed for at opnå sikkerhed, fortjener ingen af delene, hverken frihed eller sikkerhed. En således opnået sikkerhed er nemlig kun
90 indbildt og vil snart blive undergravet, når først man har opgivet friheden.

Om lidt smider vi jer alle sammen ud af gymnasiet. Man kan også udtrykke det lidt pænere og sige, at vi *dimitterer* jer. Det betyder på latin, at vi sender jer bort, dvs. at vi tager formel afsked med jer, efter at I har aflagt jeres afsluttende
95 eksamen, for at sende jer videre i livet og til andre uddannelsesinstitutioner. Det er dét, der er dimissionen, og det er en vigtig tærskel i jeres liv: Dimissionen er den dør, I går igennem, når I forvandles fra elever til studenter. Vi ønsker jer medgang og lykke i jeres liv. I skal vide, at vi tror på jer og har tillid til, at I hver især nok skal finde den vej, som er den rigtige for jer gennem livet.

100

Med disse ord afslutter jeg min formelle dimissionstale, og jeg beder hermed alle forældre og lærere om at rejse sig op for at udråbe et trefoldigt leve for vores herlige studenter: Studenterne længe leve – hurra, hurra, hurra!

105

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

110

Tags
Translokations-/dimissionstale

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/lars-roesens-dimissionstale-2025>

115

120

125

130

135

140

145